

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTJI SOCIALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie . . . . . 5.—
z dostawą do domu 5:50
na prowincji 5:50
za granicą . . . . . 8.—

25

Cena egz. pojedyn.
w całej Polsce
groszy

NAKŁADEM LUDOWEGO SPÓŁDZ. TOW. WYDAWNICZEGO WE LWOWIE
REDAKCJA I ADMINISTRACJA: LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 21.
Telefon nr. 24 — Czek P K O Nr 142.176

Kandydaci notarjalni

Nie o tych kandydatkach notarjalnych chcemy mówić, którzy ciężko pracując u sędziów, kilkanaście lat czekają na nominację na notariusza, na samodzielne stanowisko i jako ojcowie dorosłych już dzieci, częstokroć z siwizną na skroniach zawsze są jeszcze „czekającymi kandydatami“, aż wreszcie po długich latach osiągają to stanowisko, które jako młodzi ludzie z zamiłowaniem, w każdym razie z wolnej woli jako swój zawód wybrali i do którego przez dziesiątki lat ciężkiej pracy się przygotowywali.

Mówimy o nowym typie „kandydatów notarjalnych“, jeszcze o wiele starszych, po większej części zupełnie siwych, którzy za młodu notariatu jako swego zawodu nie wybrali, nigdy się do niego nie przygotowywali, nigdy go jako kandydaci nie wykonywali, lecz, mimo to są — „kandydatami notarjalnymi“, bo o stanowisko notariusza się starają. — Narazie siedzą jeszcze na kurulnych krzesłach sędziowskich, narazie jeszcze jako „niezawisli sędziowie“ sądzą, lecz równocześnie marzą o łasce ministra sprawiedliwości, który w swej wszechmocy może ich posłać na chudą emeryturę, albo też omaścić tę emeryturę tłustym notariatem. I tak patrząc się teraz na trybunał sądowy widzimy jego członków równocześnie pod dwiema postaciami: jako sędziów i jako „kandydatów notarjalnych“ nowego typu.

W ostatnich czasach coraz częściej bowiem słyszymy, że wysocy sędziowie zostają po przeniesieniu w stan spoczynku zamianowani przez ministra sprawiedliwości notariuszami. Kilka takich wypadków nastąpiło ostatnio także w Małopolsce, gdzie tego rodzaju nominacje są nowością. Prezes Sądu Apelacyjnego w Krakowie p. Strawiński został notariuszem w Sosnowcu, wiceprezes tego sądu p. Markiewicz notariuszem w Rzeszowie, sędzia trybunału administracyjnego Dunikowski notariuszem w Krakowie.

Czy tego rodzaju nominacje są zgodne z konstytucją? Mamy w tym kierunku bardzo poważne wątpliwości. Także zrzeczenie sędziów i prokuratorów dopatruje się w tych nominacjach obrazy konstytucją zagwarantowanej niezawisłości sędziowskiej. Sędzia, wydając wyrok, nietylko bowiem nie powinien się obawiać usunięcia lub przeniesienia, lecz nie powinien także myśleć o nagrodzie w formie więcej lub mniej tłustego notariatu. Niektórzy nasi dygnitarze sądowi dbają jednak widać mniej o głoszone przez swoje własne zrzeczenie zasady, a bardziej o posady, skoro nominacje te przyjmują.

Nominacje te wywołują — oprócz konstytucyjnych — jeszcze dalsze zastrzeżenia.

Dotychczas uważano u nas notariatu za zawód życiowy, a nie za synekurę. — To też mianowano u nas notariuszami kandydatów notarjalnych, którzy do tego obranego przez siebie zawodu przez długie lata się przygotowywali, nabyli w nim doświadczenia i rutyny i czekali przez długie lata na swoją kolej nominacji. — Teraz oni w nadziejach swych są zawiedzeni i mogą w charakterze pomocników ewentualnie i do końca życia całą swą wiedzę i doświadczeniem fachowym wystługiwać się jako koncypienti w najemnej pracy „zasłużonym sędziom“, którzy bez żadnego przygotowania i doświadczenia fachowego — spędzwszy może całą służbę sądową w sądzie karnym — obejmują już w podeszłym wieku odpowiedzialny urząd notariusza, aby — za pracę sędziów doświadczonych koncypientów i solicytatorów — inkasować sine cura nadwartość najemnej pracy w formie kilku lub kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie.

Na sposoby biorą się...

Deficyt budżetowy już ustalony i jeszcze większy zagrażający sprawia słusznie kierownictwu finansów państwowych największą troskę. Powiedziano wszak z autorytatywnego miejsca, że równowaga budżetowa jest jednym z podstawowych warunków utrzymania stałości waluty — to jeden powód; drugim jest ten, że sanacja uważa za stabilizację złotego, dokonaną w październiku 1927 roku przy pomocy wielkiej pożyczki amerykańskiej za swą chlubę i wystawiłaby sobie świadectwo ubóstwa, gdyby dopuściła do zachwiania się swego dzieła.

A tymczasem równowaga budżetowa, mimo stosowania różnych sposobów, staje się coraz mniej pewna. Nic w tem dziwnego, jeżeli się uwzględni wyczerpanie społeczeństwa w następstwie kilkuletniego kryzysu oraz upór, z jakim miarodajne czynniki dla jakichś prestiżowych momentów podtrzymują konieczność budżetu w granicach około półtrzecia miljarda złotych.

Różne, powiadamy, stosuje się sposoby dla dobrego celu: utrzymania względnie przywrócenia równowagi, ale zasadniczymi są oszczędność w wydatkach z jednej i praca nad podniesieniem dochodów z drugiej strony. Nie można zaprzeczyć, że pierwszy sposób jest u nas szeroko, nawet zbyt szeroko stosowany; oszczędza się przeważnie tam, gdzie opór jest najslabszy i oszczędza się bez obliczenia konsekwencji. Oszczędza się na płacach pracowników państwowych — efekt dla skarbu, na oko tak się wydaje, jest dobry, jeżeli nawet przyjmie się tylko 100 milionową oszczędność. A skutek? Zmniejszenie dochodów pracowników państwowych zmusza ich do ograniczenia konsumpcji, koło dalej się obraca w kierunku kurczenia się dochodów z podatku obrotowego, różnych podatków spożywczych i t. d., staje na tem, że co oszczędzono na wydatkach, odbiło się na zmniejszeniu dochodów. Oszczędza się na inwestycjach, prawie całkiem ich się nie robi. I znowu ten sam skutek: wskutek zniknięcia jednego z największych pracodawców: państwa ustaje ruch budowlany, zmniejsza się wytwórczość prze-

mysłowa, wzrasta bezrobocie, miliony ludzi nie mogą zaspokoić swych potrzeb i znowu państwo traci dochody z podatków pośrednich i z monopolu.

Można więc powiedzieć, że sposoby oszczędnościowe zawodzą, a nawet wywołują wręcz przeciwny skutek. A teraz druga metoda: powiększenia dochodów. Robi się to u nas i przez nakładanie nowych podatków i jeszcze silniej przez próby gwałtownego ściągania dawniejszych. W ostatniej sesji sejmowej uchwalono nowych podatków coś z pół tuzina, m. i. tak drobne, ale dokuczliwe, jak podatek na drożdże, na elektrykę i t. d. Figurują one w dochodach z tak minimalnymi pozycjami, że nawet mówić o nich nie warto. A ściąganie podatków to już prawdziwa tragedia tak dla skarbu, jak i dla podatników. Może sobie p. Starzyński nakazywać urzędnikom skarbowym bezwzględne postępowanie wobec zalegających, ale p. wiceminister z wysokości swego gabinetu ministerjalnego nie orientuje się widocznie w położeniu tak, jak je znają urzędy skarbowe na miejscu. Jak ostro, to ostro — rozkaz musi być wykonany, kto na tem skorzysta? Najmniej skarb, najwięcej — hjeny licytacyjne; sprzedaje się ostatni towar czy urządzenie domowe za grosze, kosztu licytacji przewyższają nieraz uzyskaną ze sprzedaży kwotę.

Są sposoby inne, ale o tych nie chce się nawet słyszeć; ba, nawołujących do ich stosowania traktuje się niemal jako zdrajców stanu. Czytaliśmy gdzieś, że w wydatkach wojskowych też robi się oszczędności z tym wynikiem, że zmniejszyły się one o — 1 złoty. Zapewne, nie można myśleć o oszczędnościach, jeżeli się robi sztuczne pogłoski i nastroje, wszystkie oparte na pewności, że armia wszystkim ewentualnościom sprosta. Ale czy społeczeństwo sprosta kosztom? To społeczeństwo, któremu woda dochodzi już do ust, grożąc zamknięte one już są i z innych powodów — zatopieniem tych szczątków pracy i inicjatywy, które jeszcze jako tako utrzymują jakieś życie na powierzchni.

Gdy się p. Sanojca rozkleił...

Przed paru dniami donosiliśmy o osobliwym rozdrożeniu osobowości posła z BB — p. Sanojcy. Poprostu jakby się w nim to BB rozkleiło: jedno B wolało głosem poselskim: „byczo jest“ — drugie obywatelskim głosem wyborcy — beżtało tanto!

W literaturze polskiej znany jest podobny cokolwiek wypadek — niezupełny precedens — z owym zdziwczalym na zatraconej, odludnej stacji kolejarskiej, zmuszonym pełnić kilka funkcji, które symbolizowały dwie czapki: naczelnikowska, czerwona — i ciemna dla innych czynności; oraz dwa miejsca urzędowania w izbie biurowej. Kolejno zasiadał on tam to jako podwład-

ny, piszący raporty, to jako przełożony, wypisujący nagany („Komediantka“ Reymonta).

Na posła Sanojce dziara, widocznie, nie koło czapki, lecz raczej barwa otoczenia: radośnie twórczym się czuje w Warszawie, w klubie BE — pokutną minę wywołuje na jego twarzy Pokucie.

Możnaby oczywiście w dobie fotomontażu stworzyć syntetyczną fizjognomję p. S. — kołomyjsko-warszawska: połowa oblicza radosna — połowa ponura.

Wróciliśmy do tego tematu, ponieważ incydent z p. Sanojca coraz więcej nabiera rozgłosu.

Wywali, nabyli w nim doświadczenia i rutyny i czekali przez długie lata na swoją kolej nominacji. — Teraz oni w nadziejach swych są zawiedzeni i mogą w charakterze pomocników ewentualnie i do końca życia całą swą wiedzę i doświadczeniem fachowym wystługiwać się jako koncypienti w najemnej pracy „zasłużonym sędziom“, którzy bez żadnego przygotowania i doświadczenia fachowego — spędzwszy może całą służbę sądową w sądzie karnym — obejmują już w podeszłym wieku odpowiedzialny urząd notariusza, aby — za pracę sędziów doświadczonych koncypientów i solicytatorów — inkasować sine cura nadwartość najemnej pracy w formie kilku lub kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie.

Nie słyszeliśmy także, aby ci mowi notariusze zrzekli się byli swej emerytury sędziowskiej. W czasie, gdy niższym funkcjonariuszom sądowym, uginającym się pod brzemieniem pracy, co kilka miesięcy urywa się kilka procent z poborów i tak już głodowych, gdy mniej szczęśliwi emeryci ledwie koniec z końcem mogą związać, „zasłużeni sędziowie“ obok tłustych dochodów notariatu pobierają emeryturę.

Polskie życie pomajowe stwarza tedy zupełnie nowe zjawiska prawne: obok konstytucją zagwarantowanej demokracji parlamentarnej krypto-dyktature, obok niezawisłych sędziów krypto-kandydatów notarjalnych.

Socjaliści francuscy dzwonią na alarm!

SENSACYJNE SPRAWOZDANIE O TENDENCJACH ODWETOWYCH W NIEMCZECH

Dzienniki paryskie publikują bardzo interesujący dokument, który wymownie świadczy o nastrojach we francuskiej partji socjalistycznej. Jest to sprawozdanie berlińskiego korespondenta „Le Populaire“, przeznaczone dla kierowników partji socjalistycznej we Francji.

List ten wywarł ogromne wrażenie w Paryżu; Blum i Auriol, przywódcy socjalistów francuskich, pod wpływem rewelacji swego berlińskiego korespondenta, zażądali natychmiastowej konferencji z towarzyszami z za Renu. Konferencja ta odbyła się rzeczywiście w Koblencji. Ze strony niemieckiej uczestniczył w niej poseł Breitscheid.

Korespondent berliński „Populaire“, nawiązując do ostatnich wydarzeń w Niemczech, pisze:

„Przez Rzeszę przewala się może nacjonalizm i frankofobia. Określenie, że panuje tu nastrój z przed wojny, byłoby za słabe. Sytuacja jest o wiele poważniejsza. Przed wojną żyło się w Niemczech dobrze, masy były raczej bierne. Nastroje wojenne istniały jedynie w kołach pangermanistycznych, wśród klki dworskiej i w armji. Masom te hasła były obce. Dzisiaj masy zaczynają nadawać ton polityce. Są to te masy, które cierpią i którym powtarza się notorycznie, że wyłącznym powodem ich nędzy jest bezwzględność zachodniego sąsiada, który, sam dławiąc się złotem, dąży do utrzymania Niemiec w niewoli gospodarczej. Demagogom udało się wmówić w lud niemiecki rzeczy wprost absurdalne. I ta demagogia, w którą uwierzyły w Niemczech najszerze koła, sprzyja rozwojowi hitlerizmu.

Dopóki hitlerowcy głosili pseudorewolucję ekonomiczną, nie znajdowali w społeczeństwie przyjaznego oddźwięku. Z tą chwilą, kiedy rzucono w tłum hasła szowinizmu narodowego — masy poszły za niemi... Ten nacjonalizm, którego wzrost obserwujemy w Niemczech, jest o wiele groźniejszy niż nacjonalizm przedwojenny. — Bez współdziałania klki wilhelmowskiej naród niemiecki nie dałby się popchnąć do wojny. Dzisiaj sytuacja przedstawia się w taki sposób, iż jest zupełnie możliwym nadejście chwili, w której kierownicy partji nie zdołają zapanować nad rozgętowanym tłumem.

Korespondent socjalistyczny zarzuca, że propaganda nienawiści i ksenofobji ogarnęła wszystkie warstwy społeczeństwa.

„W tych warunkach — pisze skreślenie długów reparacyjnych nie oznaczałoby wcale zwycięstwa programów lewicowych. Przeciwnie, byłby to ogromny sukces hitlerowców, którzy już dzisiaj krzyczą: Przez dziesięć lat wołaliśmy, że trzeba powiedzieć Francji: nie, — wreszcie, pod naszym naciskiem powiedziano to — i oto Francja ustępuje.“

W dalszym ciągu reprezentant francuskiej partji socjalistycznej w Berlinie, mówi o konieczności propagandy rozbrojenia moralnego w Niemczech. Dotychczas przedstawia się dzieciom w szkołach ludowych i średnich państwa sąsiadu — z Niemcami, jako potęgi sadystyczne, czyhające na zgubę narodu niemieckiego. Ten, kto zmusi pruską szkołę do porzucenia tych metod, odda prawdziwą przysługę niemieckiej demokracji.

Echa krwawych zająć w Łapanowie

Sprawa krwawych zająć w Łapanowie dnia 5 bm. nie przestaje interesować szerokich sfer społeczeństwa.

Jak wiadomo, podczas zająć tych 5 włóścian poniosło śmierć od kul karabinowych, kilkanaście osób zostało jużto ciężko jużto lekko zranionych. a kilka osób znajduje się jeszcze na oddziale chirurgicznym krakowskiego szpitala.

Policja aresztowała kilkadziesiąt osób, a celem obrony ich utworzył się szeroki komitet obywatelski. na czele którego stanął profesor uniwersytetu i senator dr. Marchlewski. Komitet ten powierzył obronę oskarżonych włóścian adw. dr. Warenhauptowi, który imieniem oskarżonych wniósł podania o uwolnienie ich z aresztu śledczego.

Sędzia śledczy zwolnił dawniej z aresztu kilkunastu obwinionych, a w dniu wczorajszym zarządził uwolnienie znaczniejszej ilości oskarżonych tj. 27 osób, tak że w areszcie pozostaje nadal 9 osób, przeciw którym toczy się śledztwo o zbrodnię gwałtu publicznego z powodu gwałtownego targnięcia się na policję. Rozprawa główna odbędzie się prawdopodobnie w tej sprawie w ciągu najbliższych kilku tygodni.

Utrzymują się pogłoski, że starosta w Bochni Freindl, komisarz policji Lödel i posterunkowi policyjni w Łapanowie wraz z kotmendantem tam tejszym mają zbyć zwolnieni ze swoich stanowisk, względnie przeniesieni na inne miejsca służbowe.

Bałagan w szkolnictwie krakowskim

STRASZNA KRZYWDA SPOTKAŁA UCZNIÓW KLASY VII. — NIECO O TERMINACH ZAKOŃCZENIA ROKU SZKOLNEGO. — ZAMIESZANIE W SZKOLNICTWIE Powszechnem. JESZCZE O ZWINIĘCIU GIMNAZJUM VII.

Bałagan szkolny w okręgu krakowskim, a szczególnie w Krakowie, przybiera niesłychane rozmiary. Pan kurator Nowicki wydał w ostatnich dniach rozporządzenie wprost dziwaczne.

Oto we czwartek już po przeprowadzonej klasyfikacji i napisaniu świadectw, nadeszło do wszystkich szkół średnich „rozporządzenie“ p. kuratora, że uczniowie „naogół uzdolnieni“ do przejścia z VII do VIII kl. gimn., uznani są jako nieuzdolnieni do następnej klasy. Pan kurator na własną rękę przekreślił rozporządzenie ministerjalne, które mówi wyraźnie, że uczeń, mający z jednego przedmiotu niedostatecznie, przechodzi z klauzulą „naogół uzdolniony“ do następnej klasy. „Rozporządzenie“ obecne p. kuratora wywołało wśród nauczycielstwa wielkie zdziwienie. W wielu gimnazjach liczba takich właśnie uczniów i uczennic „naogół uzdolnionych“ jest bardzo znaczna — stworzył więc p. kurator najzupełniej niespodzianie dla młodzieży sytuację wprost tragiczną. Czy jest dopuszczalne, aby już po klasyfikacji i napisaniu świadectw można było zmienić uchwały Rad pedagogicznych? Wczoraj musiały dyrekcje szkół średnich zwołać Rady pedagogiczne, które omawiały to dziwne rozporządzenie i mimo wewnętrznego sprzeciwu, musiały zastosować się do rozporządzenia p. kuratora.

Nastąpiło zniszczenie świadectw — skazanie szeregu uczniów na powtórzenie klasy VII — i „ukaz“ został wykonany. Zdaje nam się, że rodzice winni zaprotestować przeciw tego rodzaju rozpo-

ządzeniu „w ostatniej chwili“, — a kto wie, czy nie wygrają sprawy.

O niebywałym chaosie, jaki panuje w szkolnictwie krakowskim, świadczy jaskrawo fakt przesunięcia terminów zakończenia roku szkolnego. Ministerjalne rozporządzenie, ogłoszone w prasie, mówiło o zakończeniu roku szkolnego między 21 a 26 bm. Wszędzie zastosowano się do tego rozporządzenia. Kuratorjum krakowskie kazało również przyspieszyć klasyfikacje, a termin zakończenia roku naznaczyło na 25 bm. Nagle przyszła decyzja władz kuratorskich, że rok szkolny kończy się 28 bm. Młodzież przez cały tydzień po klasyfikacji „obja“ się w szkole zamiast odjechać do rodziców. Lekceważenie przez kuratorjum rodziców, którzy przez cały tydzień muszą utrzymywać dzieci na stacji, jest conajmniej niewłaściwe, a przedewszystkiem naraża ich na niepotrzebne koszty.

Również ciekawy balagan wkrał się w szkolnictwie powszechnem, w związku z reorganizacją szkół powszechnych i średnich. W Krakowie, oprócz szkół powszechnych 7-klasowych, znajdują się 4-klasowe, przedewszystkiem przy państwowych seminarjach nauczycielskich. Ponieważ w następnym roku szkolnym już nie będzie pierwszych klas szkół średnich, młodzież po ukończeniu czwartej klasy powszechniej, musi uczęszczać do V klasy. Niestety kuratorjum nie chce otworzyć tam, gdzie są czteroklasówki, klasy piątej. — Trzeba przenieść dziecko do zakładu 7-klasowe-

go. Tam jest przepelnienie. Dziecko pozostanie więc bez nauki. Oto jeszcze jeden kwiatek balaganu szkolnego w Krakowie.

Wreszcie wrócimy do sprawy zwinienia VII gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Krakowie. Pisaliśmy już, że gimnazjum to skazane zostało na śmierć. — Zachodzi jednak smutna rzecz. — Oto komitet rodzicielski tego gimnazjum za grosz ciężko zapracowany, ufundował na podwórzu tego gimnazjum wielką salę gimnastyczną z natryskami. W kontrakcie z właścicielem gmachu jest klauzula, że „jeżeli przed upływem dziesięciu lat gimnazjum będzie zwinione, salę musi się rozbrać“. Jeszcze budynek jest nie ukończony, a już trzeba go rozbierać, bo kuratorjum, a względnie władzom centralnym podobało się zwinąć gimnazja zdobyte za czasów zaborczych.

Czyż trzeba na powyżej przytoczone fakta „balaganstwa“ szkolnego komentarzy?

Fasje przekonaniowe?

Wyraz „fasja“ jest znany wszystkim podatnikom, jako zeznanie dochodów, od których wymiar podatków zależy. Mogą obywatele państwa sarkać na przeciążenie podatkowe, ale nikt nie kwestjonuje uprawnień państwa do takiego wglądu w ich stan majątkowy.

Nad tem niema się co rozwodzić. I żadne władze skarbowe nie muszą wyjaśniać, dlaczego posiadają się faszami.

W Lublinie jeszcze w grudniu 1931 roku wydał kurator okręgu szkolnego okólnik nakazujący rejestrację społecznej pracy nauczycieli wszelkich szkół w drodze wyszczególnienia wszelkich instytucyj społecznych, gospodarczych i oświatowych, w których dany nauczyciel pracuje. Teraz dopiero zainteresowała się bliżej tym lokalnym okólnikiem prasa warszawska („ABC“), a za nią katowicka „Polonia“.

Oto jego treść i komentarze:

„Zarządzona okólnikiem Pana Kuratora O. S. L. (Dz. Urz. Kuratorjum z grudnia 1931 r. poz. 130) rejestracja nauczycielstwa szkół powszechnych, średnich i zawodowych pod kątem jego udziału w pracy społecznej, jest w dziedzinie tej pracy przedsięwzięciem pierwszorzędnej doniosłości. Stanowi ona pierwszy planowy krok w kierunku ujęcia rozproszonych poczynań społeczno-oświatowych nauczycielstwa w bardziej racjonalny i jednolity system. Celem jej jest dostarczenie zasadniczych danych, które pozwoliłyby władzom szkolnym z większą skutecznością współpracować z nauczycielstwem na polu społeczno-oświatowym.

W dziale III — „Udział w pracy społecznej“ — wymienić instytucje i organizacje, społeczne oświatowe i społeczno-gospodarcze, w których dana osoba pracuje, podać spełniane funkcje i w miarę możliwości czas trwania pracy...

Punkt 6 działu IV, którego tytuł brzmi: „Współpraca z organizacjami młodzieży wiejskiej“ należy rozumieć w ten sposób, iż chodzi tu o wszystkie organizacje, których członkowie rekrutują się ze sfer młodzieży środowiska wiejskiego, a nie tylko o te, których wiejskość już w samej nazwie została uwidoczniła. Będą tu więc należały nie tylko Związki Młodzieży Wiejskiej, ale także Związek Strzelecki i inne organizacje, skupiające w sobie młodzież wiejską.“

Wspomniane przez nas dzienniki dodają następujące uwagi („Polonia“ z 24 bm.):

„Trzeba sobie uprzytomnić, jak wygląda poszczególne kartka nauczyciela, który ma to wypełnić. Poprostu, jeżeli bierze udział w pracy społecznej i wymieni organizacje lub towarzystwa, w których pracuje, podaje urzędowo do wiadomości, czy bliższy jest obozu rządzącego, czy stronnictwa narodowego, czy ludowego, czy socjalistycznego. To będzie jasne jak na dłoni i stwierdzone w ankiecie urzędowej.

Równocześnie wskazuje mu się wyraźnie drogę np. do Strzelca!

Pod pokrywką rejestracji... udziału w pracy społecznej karteczki te niewiele dadzą pożytku. Ale karteczki te są urzędowym wywiadem w dziedzinie niedozwolonej i narzędziem nacisku, by ludzi... ująć do współpracy z obozem rządzącym, jak niedwuznacznie stwierdzono w przytoczonych wynurzeniach urzędowych.

Pomajowe sposoby zapisują się czarno i niesławnie w umysłach ludzi.“

PAMIĘTAJCIE O FUNDUSZU PRASOWYM!

TELEGRAMY

P. KOC DELEGATEM NA KONFERENCJĘ LOZAŃSKĄ

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł.). Sekretarjat generalny konferencji lozańkiej został oficjalnie zawiadomiony, że wiceminister skarbu p. Koc został zamianowany delegatem Polski na konferencję lozańską.

PODWYŻSZENIE OPŁAT W WYŻSZYCH UCZELNIACH

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł.). Rozporządzenie ministerstwa oświaty o podwyższeniu czesnego w wyższych uczelniach będzie ogłoszone z końcem sierpnia.

JEDNOLITE PRZEPISY O DOSTAWACH WOJSKOWYCH

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł.). Został opracowany i rozesłany do urzędów centralnych do zaopiniowania projekt ustawy o dostawach dla armii. Projekt przewiduje likwidowanie odrębnych postanowień, obowiązujących dotychczas w byłych zaborach.

MANEWRY NIEMIECKIE NA GRANICY POLSKIEJ

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł.). — Agencja „Press“ donosi, że z końcem bieżącego lata Reichs wehra odbędzie manewry w Pruszech Wschodnich.

300-LECIE UNIwersYTETU W DORPACIE

Warszawa, 24 czerwca (tel. wł.). Dnia 30 bm. uniwersytet w Dorpacie (Estonja) obchodzi 300-lecie swego założenia. Na uroczystość wysyłają delegacje: uniwersytet i politechnika w Warszawie.

WIELKIE WŁAMANIE W JAROSŁAWIU

Jarosław, 24 czerwca (tel. wł.) Dziś w godzinach południowych dokonano włamania do kantoru wymiany i kolektury loterii państwowej Natana Kriegera przy ul. Grunwaldzkiej. Włamywacze po przebicciu muru weszli do lokalu, skąd zabrali znaczną ilość walut zagranicznych i papierów wartościowych oraz gotówkę z kasy podręcznej. Sprawcy uszli niespostrzeżeni. Śmiało to włamanie w śródmieściu w biały dzień w pobliżu posterunku policji wywołało w mieście silne wrażenie.

POLUDNIOWE NIEMCY PRZECIW HITLEROWCOM

Monachjum, 24 czerwca. Przewodniczący bawarskiej partii ludowej dr. Schaeffer wygłosił na zebraniu publicznym mowę, w której m. in. oświadczył: „Nie pozwolimy się zapchnąć z obranej drogi i spełnimy nasze zadanie. Nie jest wykluczone, że Bawaria będzie zmuszona apelować do ludności celem zorganizowania samoobrony, by nie dopuścić do opanowania ulicy przez jedną partję. Jeśli padnie hasło staniemy wszyscy do szeregu, aby bronić kraju, prawa i wolności“.

Sztuttgart, 24 czerwca. W sejmie wirttembergim doszło wczoraj i dziś do zajęć, wskutek czego obrady zostały odroczone. Na wczorajsze posiedzenie przybyli posłowie hitlerowscy w mundurach. Jedynie przewodniczący sejm, który również należy do obozu Hitlera, przybył w cywilu. Partje centrum i lewicy sprzeciwiły się, aby w sejmie zasiadali posłowie umundurowani i postawili wniosek o odroczenie obrad. Wniosek przeszedł wszystkimi głosami z wyjątkiem głosów skrajnej prawicy, w następstwie czego obrady odroczone do dnia dzisiejszego. W dniu dzisiejszym przyszli hitlerowcy znowu w mundurach. Centrum i lewica postawili znowu wniosek o odroczenie obrad, którego jednak przewodniczący nie poddał pod głosowanie, wobec czego wszyscy posłowie z wyjątkiem hitlerowców i niemieckich narodowców opuścili salę, oświadczając, że tak długo nie wezmą udziału w obradach, dopóki z sali obrad nie znikną mundury hitlerowskie. Sejm stał się w ten sposób niezdolny do powzięcia uchwał i został odroczone.

NIEMCY PRZECIW UMIEDZYNARODOWIENIU LOTNICTWA CYWILNEGO

Genewa, 24 czerwca. Komisja lotnicza konferencji rozbrojeniowej zajmowała się dziś w dalszym ciągu kwestją umiędzynarodowienia lotnictwa cywilnego. Kwestja ta natrafia na największy opór delegacji niemieckiej. Delegat niemiecki, sprzeciwiając się projektowi twierdził, że umiędzynarodowienie cywilnego lotnictwa międzynarodowego narzucałoby temu lotnictwu ustrój woj-

„Scalenie“ ministerstw

FORMALNE DYMISJE MINISTRÓW. — ZMIANY WICEMINISTRÓW

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 czerwca.

Wobec zniesienia ministerstw robót publicznych i reform rolnych z dniem 1 lipca nastąpią formalne dymisje ministrów Kühna i Ludkiewicza, poczem otrzymają nowe nominacje na ministra komunikacji względnie rolnictwa. Statuty organizacyjne obu ministerstw przewidują tylko po

dwa stanowiska wiceministrów w każdym. Przypuszczalnie w ministerstwie komunikacji pozostaną dotychczasowi wiceministrowie pp. Czapski i Gallot, a w min. rolnictwa pp. Leśniewski i Radwan. Dotychczasowi wiceministrowie robót publicznych inż. Górski i rolnictwa Karwacki przejdą na inne stanowiska.

— 000 —

Zamach samobójczy w sztabie głównym

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 24 czerwca.

Dziś o 11 przedpołudniem prokuratura wojskowa została zawiadomiona o zamachu samobójczym urzędnika sztabu głównego w gmachu tegoż sztabu na pl. Piłsudskiego. Na miejsce przybył prokurator przy wojskowym sądzie okręgowym płk. Górecki. Dochodzenie ustaliło, że o 10⁴⁵ przedpołudniem w mieszkaniu swem w gmachu sztabu głównego usiłował popełnić samobójstwo

29-letni porucznik Jan Korsak. Wyrzucił zaalarmował służbę, która wpadła do mieszkania i znalazła Korsaka z raną postrzałową w prawą skroń. Pogotowie przewiozło go do szpitala, gdzie przystąpiono do operacji. Z dochodzeń wynika, że przyczyną samobójstwa jest rozstrój nerwowy, w który Korsak popadł wskutek śmierci swego ojca. Korsak jest inwalidą bez lewej nogi, w sztabie pełnił funkcje administracyjno-kancelaryjne.

— 000 —

Dzień krwawych walk w Niemczech

Berlin, 24 czerwca. W ciągu wczorajszego dnia liczne miejscowości niemieckie były ponownie widowiskiem krwawych walk politycznych.

W centrum Berlina doszło między komunistami a hitlerowcami do krwawych walk ulicznych, przychem padło kilkanaście strzałów rewolwerywych. Podczas walk 8 osób odniosło rany ciężkie. Liczba łzej rannych nie została ustalona, gdyż towarzysze pozabierali ich z sobą. Policja aresztowała ponad 40 osób. Spokój przywrócony został dopiero późną nocą.

W Dorstfeld pod Dortmundem hitlerowcy usiłowali urządzać demonstrację przed lokalem partji komunistycznej. Wywiązała się między członkami obu partji walka na noże i rewolwery,

podczas której jeden z hitlerowców został zabity, a 5 osób, w tem 3 hitlerowców, odniosło rany. Poza tem było wielu łzej rannych.

W Marxloh pod Hamborn w Nadrenji podczas bójki między komunistami a hitlerowcami został jeden komunista zabity, a jeden hitlerowiec ciężko poraniony. Podczas rozpedzania bijących się policja użyła pałek gumowych, a później broni palnej, przychem kilka osób odniosło rany łzej-sze. Aresztowano 60 osób.

W Stassfurt w Saksonji podczas strzelaniny między hitlerowcami a komunistami został jeden z komunistów zabity, a jeden policjant ranny. Policja użyła broni palnej, raniąc kilku demonstrantów.

Porozumienie francusko-angielskie co do reparacyj

Paryż, 24 czerwca. Wedle doniesień prasy francuskiej, wczorajsza konferencja angielsko-francuska miała doprowadzić do porozumienia w kwestji reparacyjnej. Obie delegacje stanęły na stanowisku konieczności ostatecznego uregulowania kwestji reparacyjnej na konferencji obecnej. MacDonald miał uznać słuszność tezy francuskiej,

wedle której Niemcy przed powrotem do sytuacji normalnej nie mogą uiszczać spłat gotówkowych, miałyby się jednak zobowiązać do placenia w przyszłości pewnej ściśle określonej sumy. Odroczenie spłat niemieckich uzależnia Francja od uzyskania moratorium dla swych zobowiązań (tj. długów wobec Ameryki).

Groźba Ameryki w razie odrzucenia propozycji Hoovera

Nowy Jork, 24 czerwca. Amerykańskie stery oficjalne wskazują, że projekt Hoovera w sprawie rozbrojenia wniesiony został w tym celu, aby państwom europejskim dać do zrozumienia, że wszelkie próby o zmniejszenie lub skreślenie długów wojennych pozostaną tak długo bez uwzględnienia, dopóki się Europa nie rozbroi. Zapewniają dalej, że Stany Zjednoczone nie obniżą swych sił zbrojnych na morzu i w powietrzu, jeśli Europa nie zmniejszy swych sił lądowych. — Koła oficjalne wyrażają wreszcie przekonanie, że

dalszy los projektu Hoovera zależeć będzie od stanowiska Francji i Japonji.

Nowy Jork, 24 czerwca. Sekretarz stanu Stimson oświadczył przedstawicielom prasy, że podczas wczorajszej rozmowy telefonicznej główny delegat amerykański na konferencję rozbrojeniową Gibson zawiadomił go, — iż dotychczas 28 państw reprezentowanych na konferencji rozbrojeniowej wyraziło swoją zgodę na projekt Hoovera.

— 000 —

Blisko półtrzecia miljarดา dolarów na walkę z kryzysem w Ameryce

Nowy Jork, 24 czerwca. — Senat amerykański przyjął projekt ustawy kryzysowej, przewidującej kredyt na zwalczanie kryzysu gospodarczego w wysokości 2.300 milionów dolarów.

Z sumy tej 300 milion. przeznaczonych jest na

pomoc dla bezrobotnych, 1.500 milionów na kredyty publiczne i 500 milionów dolarów na roboty publiczne.

Oczekują, że ustawa zostanie przez rząd i prezydenta Hoovera zatwierdzona.

ZŁOTO Z DNA MORZA

Paryż, 24 czerwca. Prace nad wydobywaniem złota z zatopionego okręku „Egipt“ czynią dalsze postępy. W ciągu dnia wczorajszego wydobyto znowu kilka skrzyń ze złotem wartości blisko 7 milionów franków. Każda z wydobytych skrzyń zawiera 35 do 40 kg. złota.

OFIARY TRZESIENIA ZIEMI W MEKSYKU

Nowy Jork, 24 czerwca. Wedle doniesień z Meksyku, podczas trzęsienia ziemi, które nawiedziło południowo-zachodnie wybrzeże Meksyku w okręgu Colima, zginęło przeszło 100 osób. Na terenie, nawiedzonym trzęsieniem ziemi, panuje straszna nęda.

